

MODERN GREEK A2 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A2 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A2 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 13 May 2010 (afternoon)
Jeudi 13 mai 2010 (après-midi)
Jueves 13 de mayo de 2010 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A, soit la section B. Écrivez un commentaire comparatif.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.

Διαλέξτε ή την Ενότητα Α ή την Ενότητα Β

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

Να αναλύσετε και να συγκρίνετε τα ακόλουθα δύο κείμενα.

Εξετάστε τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους, καθώς και στο θεματικό τους περιεχόμενο. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν.

Κείμενο 1

Ένας άλλος κύκλος από ιστορίες που άκουγα μ' έφερνε αιώνες πίσω. Στο Δημοτικό Σχολείο είχα μάθει για την Αργοναυτική Εκστρατεία και για τον Τρωικό Πόλεμο. Ανάμεσα στα άλλα μιλούσαν και για την εποχή, οπού έρχονταν οι Μυλόρδοι¹ και πήγαιναν να δουν το παλάτι του Αίαντα στις Κολώνες². Ο Αίαντας³ ήταν γιος του Τελαμώνα κι εκείνος πάλι γιος του Αιακού, 5 μια γενεαλογία σαν παραμύθι. Για τις Κολώνες έλεγαν ότι είναι της εποχής του Ομήρου. Ήσαν κοντά σ' ένα από τα χτήματα του Παππού μου. Πριν με πάρει στο χτήμα του ο Παππούς μου το φανταζόμουν να βρίσκεται μακριά όσο και η Τροία. Όταν με πρωτοπήρε μαζί του εκεί μου φαίνονταν πάλι πως το παλάτι του Αίαντα και το αγροτόσπιτο του Παππού μου ήταν κάτι σαν γείτονες ` κι ένοιωθα να βυθίζονται οι ρίζες μου βαθιά, ως τον Αίαντα. 10 Μας μίλησε ο Δάσκαλος και για τα Περσικά⁴. Και μας πήρε σ' ένα μακρινό περίπατο και μας έδειξε, πέρα στη στενή θάλασσα, τη θέση οπού ήσαν οι Έλληνες με τον Θεμιστοκλή και τη θέση οπού ήταν ο Ξέρξης με τα πλοία του.

Ο τόπος, οπού γεννήθηκα και ζούσα, πήρε, λοιπόν, μέσα μου με αυτά σιγά-σιγά μεγάλες διαστάσεις και πήγαινε να γίνει –μέσα μου– μέτρο. Κάτι περισσότερο: είχε μετασηματισθεί σε 15 μίαν υπόσταση ζωντανή. Ότι το χώμα και οι βράχοι, τα δένδρα και οι θάμνοι και η γύρω θάλασσα είχαν είδηση για τους διαλογισμούς⁵ μου. Όσες φορές περνούσα τη θάλασσα ανάμεσα στις θέσεις των Περσών και των Ελλήνων, πάντα το βλέμμα μου αναζητούσε την ενεργητική παρουσία του Θεμιστοκλή και τη σκιά του Ξέρξη. Τις αναζητεί ως και σήμερα ακόμη. Και όταν έβγαινα στον Πειραιά κι ανέβαινα στην Αθήνα, με παρακολουθούσε η ιστορία του τόπου μου. 20 Μ' έκανε να νομίζω, πως ήμουνα από καταγωγή κάτι περισσότερο από τους άλλους, που κυκλοφορούσαν γύρω μου στη μεγάλη πολιτεία.

Δημήτριος Ι. Πάλλας (1907–1995), *Ορθοδοξία και παράδοση. Δοκιμή Αυτοβιογραφίας*, Ηράκλειο 2005

¹ Μυλόρδοι (*Milord*): έτσι ονόμαζαν οι Έλληνες του 19^{ου} αιώνα τους ξένους επισκέπτες, που έδειχναν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις αρχαιότητες

² Κολώνες: τοποθεσία με αρχαιότητες στη Σαλαμίνα, όπου πέρασε τα παιδικά του χρόνια ο συγγραφέας.

³ Αίαντας: ήρωας από τη Σαλαμίνα, που έλαβε μέρος στον Τρωικό Πόλεμο.

⁴ τα Περσικά: οι Περσικοί Πόλεμοι, και συγκεκριμένα η ναυμαχία της Σαλαμίνας (480 π.Χ.), στην οποία οι Έλληνες, με αρχηγό τον Θεμιστοκλή, νίκησαν τον περσικό στόλο του Ξέρξη.

⁵ διαλογισμούς: σκέψεις

Κείμενο 2

Συλλογιέμαι το απαλό, αβρό, σεπτό τοπίο της αρχαίας Ολυμπίας, που θυμίζει κάποια τοπία της Τοσκάνης. Μα όχι: εκεί δεσπόζει ο συνεκτικός ιστός του κτισμένου χώρου που αποτυπώνει, από τα χρόνια του Μεσαίωνα, τη συνέχεια ενός κόσμου του αστικού, ευρωπαϊκού, νεωτερικού κόσμου που, όσο βαθιά κι αν άλλαξε στα χρόνια μας, έχει τις ρίζες του εκεί. Ενώ στην Ολυμπία
 5 δεν μένουν παρά τα λείψανα ενός κόσμου που όχι μόνο βούλιαξε για πάντα αλλά ήταν από γεννησιμιού του άλλος. Αυτό το χάσμα – αυτή η ρήξη της συνέχειας – είναι γραμμένο στο τοπίο; Από εδώ δεν απορρέει το αίσθημα ιερότητας που σε κυριεύει απέναντι του; Και τι είναι το ιερό, τι είναι ίσως ο Θεός αν όχι ακριβώς το άρρητο¹, το ασύλληπτο, το Άλλο;

Μήπως η ανοιχτάδα της Ελλάδας, όπως την ανακάλυψα γυρίζοντας από το Παρίσι, δεν ήταν
 10 παρά η άλλη όψη αυτού του χάσματος; Η άλλη όψη του κενού της νεότερης Ελλάδας, απ' όπου ξεπρόβαλλε κάποιες στιγμές αχνά ο αρχαίος κόσμος, ο αμετάκλητα² απών κι όμως παρών στην απουσία του, καθώς έμοιαζε να σου γνέφει σάμπως να έδειχνε έναν άλλον προσανατολισμό πέρα από την κακομοιριά μας.

Θυμάμαι το θέατρο της Επιδαύρου όταν σουρουπώνει, λίγο πριν αρχίσουν οι παραστάσεις
 15 αρχαίου δράματος που στήνουμε και βλέπουμε εμείς οι σημερινοί. Αυτή την ελάχιστη στιγμή όπου σβήνουν όλα τα φώτα, σωπαίνουν όλες οι φωνές και ο ήλιος, που μόλις έχει γείρει πίσω από το βουνό, χαρίζει στον ουρανό το γλυκύτερο φως της μέρας όπου όλα δείχνουν έτοιμα για να ξαναρχίσει το πανάρχαιο δράμα. Όσπου να ξεκινήσει η παράσταση, που πάντα αφήνει μέσα μου ένα κενό –πού πήγε ο κόσμος που γέννησε αυτό το δράμα;

20 Αλλά αυτή ακριβώς η ανοιχτάδα και το κενό του δικού μας κόσμου δεν σταλθήκαν αδιαίρετα, για τους καλύτερους από εμάς, το ελατήριο ή το εφελτήριο για να δημιουργήσουμε το όποιο έργο μας;

Καιρός να ξαναστρωθώ στο έργο.

Γιάννης Κιουρτσάκης, *Το βιβλίο του έργου και του χρόνου*, Αθήνα 2007

¹ άρρητο: που δεν μπορεί να ειπωθεί, που είναι αδύνατον να το περιγράψει κανείς

² αμετάκλητα: οριστικά

ΕΝΟΤΗΤΑ Β

Να αναλύσετε και να συγκρίνετε τα ακόλουθα δύο κείμενα.

Εξετάστε τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους, καθώς και στο θεματικό τους περιεχόμενο. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν.

Κείμενο 3

- [Από τον πρόλογο της συγγραφέως]... Αυτές και άλλες ερωτήσεις ήθελα να σας κάνω. Να σας πω τι σκέφτομαι, μήπως και μου πείτε τι σκέφτεστε. Κουβέντα να γίνεται. Γιατί η ζωή του καθενός μας κρέμεται κυριολεκτικά από τις ζωές των άλλων – αυτό τουλάχιστον το ‘χω πιάσει... Κι επειδή δεν γνωρίζομαστε προσωπικά, άρχισα να τα γράφω σε περιοδικά, σε εφημερίδες, στο διαδίκτυο. Τώρα έγιναν και βιβλίο. Υπάρχει εκεί έξω κανείς που να ξέρει την απάντηση; Η ισχύς εν τη ενώσει¹ – ακόμα κι αυτό κοντεύουμε να το ξεχάσουμε. Άντε λοιπόν, περιμένω: *divani@otenet.gr*

Να του δώσω το χέρι μου; (κι εγώ τι θα ‘χω)

- ΤΙ ΜΑΣ ΛΕΝΕ τα στερεότυπα των media για τις ανύπαντρες γυναίκες ακόμα και σήμερα; Μας λένε, και μάλιστα μ’ ένα στόμα, ότι είναι το μέγα πρόβλημά τους, αυτό που επισκιάζει όλα τα υπόλοιπα, αυτό που απαιτεί το ξόδεμα όλης τους σχεδόν της ενέργειας. Όχι, δεν είναι η καριέρα τους ούτε η ανεργία και ο υφέρπων² ρατσισμός. Οι γυναίκες είναι υπεράνω πολιτικής δόξας και χρήματος. Το πρόβλημά τους είναι πού θα βρουν ένα καλό παιδί να παντρευτούν!

- Άμα πειστούν οι γυναίκες να αγνοήσουν τις στατιστικές που λένε ότι οι άντρες είναι το 50% περίπου τον πληθυσμό της Γης, εν ολίγοις καθόλου σπάνιοι, πείθονται επίσης και ότι το κυνήγι τους δεν είναι καθόλου απλή υπόθεση απαιτεί μεθοδικότητα, καθοδήγηση και από έμπειρα στόματα μαμάδων, επιμονή και πολλές μεταμορφώσεις.

- Βλέπε επίσης το μυθιστόρημα *The Bridget Jones diaries* που ελληνιστί έγινε, *μπρος γκρεμός και πίσω ράφι*. Πρόκειται για ένα βρετανικό μπεστ σέλερ που πραγματεύεται το καυτό πρόβλημα μιας ανύπαντρης τριαντάρας, συνοψιζόμενο –σωστά το μαντέψατε– στο ερώτημα: «Πώς να αποκατασταθώ γρήγορα, γιατί αρχίζουν να με παίρνουν τα χρόνια». Το βιβλίο αγνοεί πλήρως την υπόλοιπη ζωή της ηρωίδας του. Φίλοι, πολιτικοί, Τέχνη, καριέρα ουδόλως την απασχολούν. Το γραφείο της χρησιμεύει μόνο ως... γραφείο συνοικεσίων. Εκεί εντοπίζει τα θύματα-θύτες της. Εκεί απλώνει τα δίχτυα της, δοκιμάζει τις στρατηγικές της, αποτυγχάνει και ξανά προς τη δόξα τραβά μέχρι το τελικό κλασικό *happy end*. Μ’ αυτήν καλούνται να ταυτιστούν οι νεαρές Αγγλίδες, κι ας λένε τα γκάλοπ ότι επιλέγουν τη σεξουαλική τους ελευθερία, ασχολούνται ενεργώς με την καριέρα τους, δεν ασχολούνται με τα οικιακά και είναι ολοένα πιο απρόθυμες να παντρευτούν.

Λένα Διβάνη, Τι θα γίνω άμα δεν μεγαλώσω (και άλλα αναπάντητα ερωτήματα),
Αθήνα 2008

¹ Η ισχύς εν τη ενώσει: η δύναμη προέρχεται από την ένωση

² υφέρπων: αυτός που απλώνεται σιγά σιγά και κρυφά

Κείμενο 4

Πολλοί θεωρούν ότι οι άνθρωποι ζούν σε δύο κόσμους : Ένας είναι αυτός που πραγματικά ζουν και δεύτερος αυτός που γνωρίζουν από άλλες πηγές. Προφανώς ο δεύτερος είναι ένας κόσμος «φαινομενικής πραγματικότητας» τον οποίο ως ένα βαθμό, δημιουργούν τα μέσα ενημέρωσης.

Ένα στερεότυπο είναι μια τυποποιημένη νοητική εικόνα, που αντιπροσωπεύει μια απλοποιημένη άποψη, η τάση ενός προσώπου ή ομάδας ή φυλής για ένα γεγονός ή για ένα θέμα.

Οι λέξεις, εκπροσωπούν πολύ περισσότερα πράγματα από όσα άμεσα εκφράζουν. Όπως μας λένε οι ειδικοί, οι λέξεις εκπροσωπούν στάσεις και «πιστεύω». Όταν χρησιμοποιούμε στερεότυπα σφραγίζουμε, χαρακτηρίζουμε, και σε ορισμένες περιπτώσεις «στοχοποιούμε» τους ανθρώπους και όταν το κάνουμε αυτό, τότε η σφραγίδα τείνει να τραβά την προσοχή, πολύ περισσότερο από όσο πρέπει.

Όπως μια χιονοστιβάδα που κυλά στην βουνοπλαγιά, έτσι και η «σφραγίδα» συνεχώς μεγαλώνει. Οι λέξεις και οι εικόνες που φτιάχνονται κατατάσσουν τους ανθρώπους χωρίς διάκριση, τους βάζουν ταμπέλες και τους χαρακτηρίζουν «κυνηγώντας» τους σε όλη τους την ζωή. Π.χ. : «Οι Αλβανοί είναι εγκληματίες», «Οι μετανάστες ευθύνονται για την αύξηση της εγκληματικότητας».

Κανένας δημοσιογράφος δεν πρέπει να χρησιμοποιεί στερεότυπα στο γράψιμο του. Δεν δικαιολογείται με κανέναν τρόπο δημοσιογράφος να επιτρέπει την δημοσιοποίηση ρατσιστικών κειμένων και αφορισμών για το φύλο, την ηλικία, την φυλή κλπ. Οι –ισμοί πρέπει να είναι πάντα στην μαύρη λίστα των υπευθύνων σε ένα έντυπο ή ηλεκτρονικό μέσο.

Στα ηλεκτρονικά ΜΜΕ χρησιμοποιούνται κατά κόρον πολλά στερεότυπα. Π.χ. σε περίπτωση μιας ληστείας από Έλληνα, θα αναφερθεί το όνομά του (τα τελευταία χρόνια περιορίστηκε αυτή η αναφορά), ή ο κατηγορούμενος, ή ο θρασύτατος ληστής ή ακόμα και η ηλικία του (ο 37χρονος).

Αν είναι Έλληνας τσιγγάνος, δεν θα χρησιμοποιηθούν οι πιο πάνω χαρακτηρισμοί αλλά σίγουρα θα αναφερθεί «ο δράστης ήταν τσιγγάνος», «ήταν Αλβανός, Ρουμάνος ή Βούλγαρος». Και φυσικά, δεν έχει τόση σημασία η ειδησεογραφική κάλυψη του θέματος, αφού πράγματι ήταν Αλβανός, Ρουμάνος ή Βούλγαρος, αλλά η διαμορφωμένη εικόνα του εγκληματία που ενισχύεται με το ύφος και την συχνότητα της επανάληψης του γεγονότος.

Αν ο δράστης είναι αλλοδαπός θα αναφερθεί ως «Αλβανός», εάν δεν είναι Αλβανός τότε μπορεί να αναφερθεί ως «μετανάστης» η «λαθρομετανάστης». Δεν είναι πάντοτε η ρατσιστική νοοτροπία κάποιου ρεπόρτερ που οδηγεί στην τοποθέτηση μιας συγκεκριμένης «σφραγίδας», τις περισσότερες περιπτώσεις είναι η δυνατότητα να δοθεί με γρήγορο τρόπο με βάση μια κακώς διαμορφωμένη νοοτροπία, μια «ταυτότητα» στο άτομο ή την ομάδα, η οποία θα αναγνωρίζεται ευκολότερα από το ακροατήριο.

Η εικόνα αυτή όσο ψεύτικη και να είναι, κυριαρχεί στο μυαλό των περισσότερων πολιτών. Αν δούμε τα στατιστικά στοιχεία της Αστυνομία, δείχνουν ότι τα τελευταία 10 χρόνια (που είχαμε και τη μεγαλύτερη μετανάστευση), στο έγκλημα της ανθρωποκτονίας ή απόπειρας, οι αλλοδαποί δράστες ήταν περίπου το 50% των ημεδαπών (το 2006 ήταν 51 στους 112, το 2005 ήταν 91 στους 193, το 2004 ήταν 64 στους 193 κλπ.). Στις απάτες το ποσοστό των αλλοδαπών δεν ξεπερνά το 20%–25%, στους βιασμούς το 50%, στους εκβιασμούς το 30%.

Παραθέματα από την ομιλία του Γενικού Διευθυντή του Αθηναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων (ΑΠΕ) Γιώργου Ταμπακόπουλου στο Συνέδριο του Ινστιτούτου Οπτικοακουστικών Μέσων (ΙΟΜ): «Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και διαμόρφωση στερεοτύπων», 14 Φεβρουαρίου 2007

www.xeniosdias.gr/events/tabakopoulos140207.pdf